

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 4

INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
EFFECTIVENESS OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER
UBONRATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

ณรงค์ศักดิ์ คำแสงดี¹

Narongsak Khamsangdee¹

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี¹

Master of Education (Educational Administration), Ubon Ratchathani Rajabhat University¹

Corresponding Author , e-mail: nopphragao@gmail.com¹

Retrieved; 21-01-2025; Revised; 26-02-2025. Accepted;24-04-2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) อำนาจการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 5) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตาราง Krejcie & Morgan โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ความถี่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาครู การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา การนิเทศและติดตาม มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 74.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ $\pm .17062$

5. แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิภาพ, การประกันคุณภาพภายใน, ประถมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the academic leadership of school administrators, 2) the effectiveness of internal quality assurance in schools, 3) the relationship between academic leadership of school administrators and the effectiveness of internal quality assurance in schools, 4) the predictive power of academic leadership of school administrators on the effectiveness of internal quality assurance in schools, and 5) guidelines for developing academic leadership of school administrators. The sample group used in this research was 285 school administrators and teachers under the Office of the Primary Educational Service Area 4, Ubon Ratchathani. The sample size was determined by comparing the Krejcie & Morgan table using the multi-stage sampling method. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, percentage, frequency, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The results of the research found that:

1. Academic leadership of school administrators was at a high level.
2. The effectiveness of internal quality assurance in schools was at a high level.
3. Academic leadership of school administrators and the effectiveness of internal quality assurance in schools have a very high positive relationship, statistically significant at the .01 level.
4. Academic leadership of school administrators, consisting of 4 aspects: teacher development, curriculum and teaching management, vision, goals and missions of the school, and supervision and monitoring, has the power to predict the effectiveness of internal quality

assurance in the school at 74.90 percent, which was statistically significant at the .01 level, with a standard error of $\pm .17062$.

5. Guidelines for enhancing academic leadership of school administrators include participatory management, promotion of digital technology, and modern innovation development.

Keywords: Academic leadership; effectiveness; internal quality assurance; primary education

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมคาดหวัง รวมถึงองค์กรต่าง ๆ ที่รับผู้จบการศึกษาไปศึกษาต่อหรือทำงานสามารถมั่นใจได้ว่าการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาต่าง ๆ จะมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมตามหลักสูตรที่กำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา ซึ่งหมายความว่าผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนต้องคำนึงถึงความต้องการและผลประโยชน์ของผู้เรียนในทุกกิจกรรมหรือโครงการที่ดำเนินการ นอกจากนี้การจัดการศึกษายังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จะเห็นได้ว่ากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการศึกษายุคปัจจุบัน และจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับของวงการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างมีระเบียบและมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน สังคม รวมถึงผู้ประกอบการที่ต้องการรองรับผู้ที่สำเร็จการศึกษา สถานศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณลักษณะที่สังคมต้องการ นอกจากนี้ ระบบการจัดการศึกษายังถือเป็นระบบที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคนไทยให้สามารถนำความรู้และความสามารถไปใช้ในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญที่โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นตัวบ่งชี้ว่า โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และสามารถจัดการศึกษาภายใต้กระบวนการที่เป็นระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ซึ่งในการพิจารณาประสิทธิผลของโรงเรียนนั้น มีตัวชี้วัดหลายประการ เช่น การจัดสภาพแวดล้อม โรงเรียนกำหนดพันธกิจชัดเจนผู้บริหาร

เป็นผู้นำทางวิชาการ มีบรรยากาศเป็นแบบคาตหวัง มีการอุทิศเวลาให้การทำงาน ติดตามพัฒนาการของนักเรียนเป็นประจำ โรงเรียนมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกผู้ปกครอง ดังนั้นสถานศึกษาใดที่สามารถบริหารจัดการได้มีประสิทธิภาพหรือมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ จะทำให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรผู้ปกครองและนักเรียน รวมทั้งชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จดังกล่าว

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ ดังนี้ (ปิยพร บุญใบ, 2563) กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยประกอบด้วย 1) การกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) การนิเทศการศึกษา 6) การวัดและประเมินผล 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ดังนั้นเพื่อให้มีการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 4) การนิเทศกำกับและติดตาม และ 5) การพัฒนาครู

บทความวิจัยนี้นำเสนอ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการนิเทศและติดตาม เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และบริบทสังคมในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

4. เพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ตัว มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

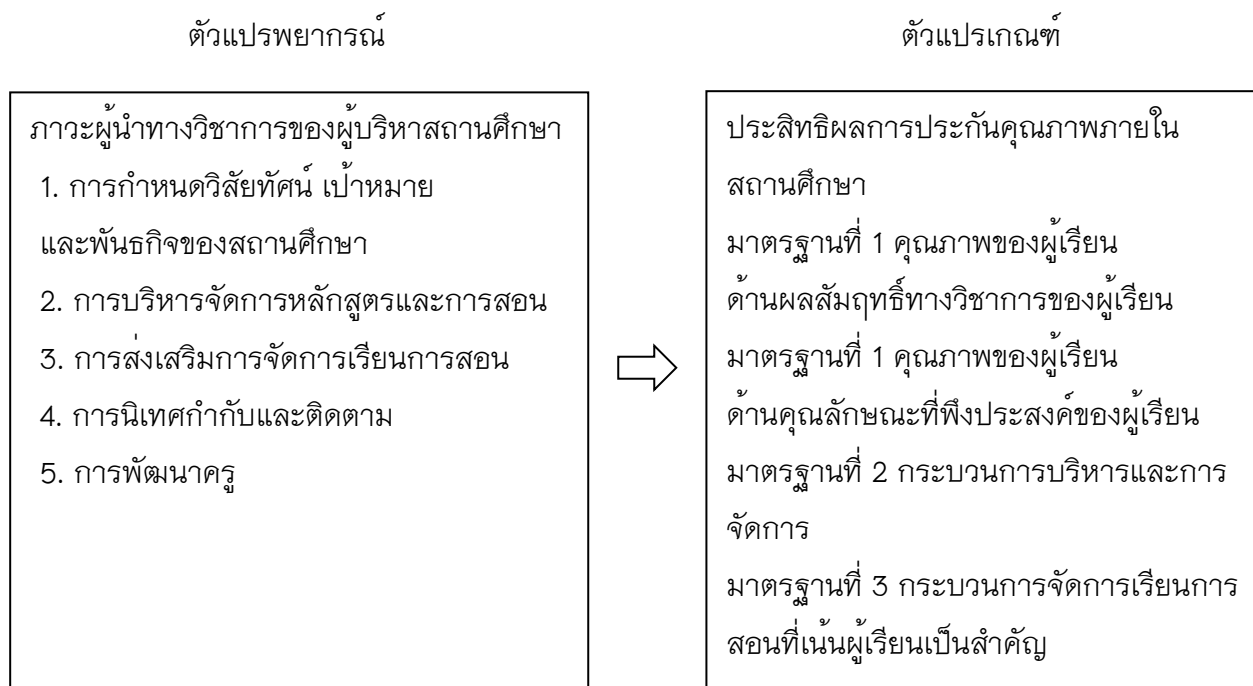
ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย (ณพัฐธิดา ปิติเลิศศิริกุลและนิรุทธ์ นันทมาศวันธา, 2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มบ้านนังสตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า 1) ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านกระบวนการบริหารและการจัดการตามลำดับ และ 3) ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการดูแลและติดตามการสอนของครู เป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่สามารถอธิบายการผันแปรของประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดีที่สุด นอกจากนี้แล้ว (ปิยพร บุญใบ, 2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 89.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ ± 15623

การทบทวนเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องต้นสามารถบ่งบอกได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจะสามารถส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วย โดยจากตารางสังเคราะห์ ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การนิเทศกำกับและติดตาม และการพัฒนาครู และจากการสังเคราะห์เกี่ยวกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยผสมวิธี ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยของนักวิชาการประกอบด้วย ฅนพัฐฐิกา ปิติเลิศศิริกุลและนิรุทธ์ นันทมาศวังนรา (2564) ; ปิยพร บุญใบ (2563) และ จริญญากลิ่น มาตาชาติ (2562) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาเป็นตัวแปรที่ใช้สำหรับศึกษา โดยมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การนิเทศกำกับและติดตาม การพัฒนาครู ส่วนประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ยึดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งสามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยผสมผสานวิธี พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ประชากร คือ ข้าราชการครู ผู้บริหารสถานศึกษา รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1,191 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู ผู้บริหารสถานศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตาราง Krejcie & Morgan จำนวน 285 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบหลายขั้นตอน ดังนี้ 1) ดำเนินการสุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยใช้วิธีเกณฑ์ร้อยละ 40 2) ดำเนินการสุ่มผู้บริหารสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย 3) ดำเนินการสุ่มครูผู้สอน ครูรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและครูด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น .94 และมีค่าอำนาจจำแนก .33 - .97 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น .95 และมีค่าอำนาจจำแนก .41 - .97 ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของ cronbach (ทรงศักดิ์ ภู่ออน, 2552) และหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (ทรงศักดิ์ ภู่ออน, 2552) และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง .60 - 1.00 (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543) และตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละและ

ความถี่ วิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณแบบขั้นตอน ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบสอบถามตอนที่ 4 ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่าโดยรวม ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศกำกับและติดตามตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา	4.23	0.45	มาก
การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.14	0.37	มาก
การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.41	มาก
การนิเทศกำกับและติดตาม	4.13	0.42	มาก
การพัฒนาครู	4.16	0.41	มาก
รวม	4.16	0.36	มาก

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	4.09	0.42	มาก
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.20	0.43	มาก
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.19	0.41	มาก
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.30	0.40	มาก
รวม	4.20	0.34	มาก

วัตถุประสงค์ที่ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .864 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .914 - .384 แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ตัวแปร	X_t	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y_t	$Y_{1.1}$	$Y_{1.2}$	Y_2	Y_3
X_t											
X_1	.751**										
X_2	.914**	.602**									
X_3	.908**	.569**	.815**								
X_4	.896**	.500**	.792**	.806**							

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 (ต่อ)

ตัวแปร	X_t	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y_t	$Y_{1.1}$	$Y_{1.2}$	Y_2	Y_3
X_5	.911**	.564**	.801**	.797**	.836**						
Y_t	.864**	.644**	.797**	.757**	.788**	.802**					
$Y_{1.1}$	.722**	.478**	.641**	.632**	.722**	.692**	.837**				
$Y_{1.2}$	.680**	.413**	.659**	.618**	.656**	.646**	.871**	.683**			
Y_2	.802**	.511**	.746**	.737**	.761**	.768**	.899**	.683**	.768**		
Y_3	.651**	.739**	.584**	.511**	.458**	.542**	.691**	.384**	.410**	.531**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ที่นำมาวิเคราะห์ 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม (X_4) ด้านการพัฒนาครู (X_5) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา (X_1)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ .273 รองลงมาด้านการพัฒนาครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ .265 คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ .237 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ .211 และ ตัวแปรทั้ง 4 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ได้ร้อยละ 74.90 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ $\pm .17062$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = .800 + .221X_5 + .216X_2 + .161X_1 + .219X_4$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = .265X_5 + .237X_2 + .211X_1 + .273X_4$$

แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	B	S.E.	β	T	Sig
X ₅	.802	.644	.642	.221	.050	.265	4.390**	.000
X ₂	.842	.710	.708	.216	.052	.237	4.170**	.000
X ₁	.856	.734	.731	.161	.029	.211	5.512**	.000
X ₄	.868	.753	.749	.219	.047	.273	4.665**	.000

$\alpha = .800$ S.E._{est} = .17602 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำนวน 4 ด้านจากทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน สรุปคำตอบจากแบบสอบถามตอนที่ 4 ดังนี้

1. แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเขียนแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID PLAN) ตามความสามารถ และลักษณะของบุคคล

1.2 ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณ การอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.3 ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างสำหรับการพัฒนาตนเองด้านกระบวนการคิด กระบวนการทำงาน อย่างสม่ำเสมอ

1.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

2. แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรและการสอน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรและการสอน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความสอดคล้อง กับสภาพท้องถิ่นวัฒนธรรมหรือพิธีกรรมต่าง ๆ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา โดยใช้หลัก "บวร" เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญต่อผลการประเมินจากการนำ หลักสูตรไปใช้

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ของสถานศึกษาได้

2.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมี ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา หรือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลในรูปแบบออนไลน์ ระบบติดตาม ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนหรือครู เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ผู้บริหารควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทชุมชน สังคม และสภาพแวดล้อม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจ สร้างความศรัทธา แก่ครู นักเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

3.3 ผู้บริหารควรมีข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อวิเคราะห์ SWOT สำหรับการ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ

3.4 ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมาย สำหรับการปฏิบัติงานของครู โดยการส่งเสริมสนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย

3.5 ผู้บริหารควรทบทวนทวนวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ อย่างต่อเนื่องเพื่อวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และนำผลที่ได้เป็นแนวทางสำหรับกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจระยะต่อไป

4. แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

4.1 ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน สามารถนำผลจากการนิเทศไปพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ได้

4.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4.3 ผู้บริหารควรมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการนิเทศกำกับและติดตาม รวมถึงการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างความศรัทธาและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

4.4 ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับและติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด เป็นกัลยาณมิตร ส่งเสริมให้ครูสอนเต็มที่ เต็มเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษา โดยส่งเสริมการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติที่ชัดเจน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน รวมถึงใช้กระบวนการ PLC และกระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ปิยพร บุญใบ, 2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร

สถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เนื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว มีส่วนสำคัญในการสร้างเสริมประสบการณ์แก่ผู้เรียน ทั้งด้านความคิด และทักษะการปฏิบัติงานต่าง ๆ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบประชาธิปไตย การบริหารและการจัดการที่ดี ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุก ๆ ด้าน รวมถึงด้านคุณภาพผู้เรียน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งทำให้ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (กิตติพร พรงาม, 2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการผลิต และความสามารถในการพัฒนาทัศนคติเชิงบวก ตามลำดับ ผลการวิจัยของ (ปิยพร บุญใบ, 2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีความเข้าใจและมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก เพราะ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม ด้านการพัฒนาครู ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ (พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ, 2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยของ (กิตติพร พรงาม, 2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 ในระดับมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .762 เรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย คือ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำของครู ด้าน การสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายในการสอน ด้านการสร้างและ รักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านการอยู่ร่วมกันกับคณะทำงาน และด้านการตั้ง ความหวังที่สูงเกี่ยวกับคณะทำงานตามลำดับ ผลการวิจัยของ (ปิยพร บุญใบ, 2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะ โรงเรียนต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา สร้างความเข้าใจและตระหนักถึง ความสำคัญสำหรับการนำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา สู่การปฏิบัติอย่างเชิงประจักษ์ การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอก จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการ เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานแก่ครู การนิเทศกำกับและติดตาม เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของ ครูผู้สอนอย่างใกล้ชิดและเป็นกัลยาณมิตร สามารถให้คำปรึกษา แนะนำแหล่งวิทยาการที่เหมาะสม มี ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูอบรมเพื่อพัฒนาตนเองทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อให้ ครูมีโอกาสพัฒนางานด้านการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (กิตติพร พรงาม, 2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 ตัวแปรสามารถพยากรณ์คุณภาพการ บริหารงานงบประมาณ มี 5 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศและ

วัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านการสร้างและรักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านการอยู่ร่วมกับคณะทำงาน ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ด้านการตั้งความหวังที่สูงเกี่ยวกับคณะทำงานซึ่งตัวแปรทั้ง 5 นี้สามารถรวมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 68.40 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ด้านการกำหนดเป้าหมายในการสอนด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำของครูไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 ผลการวิจัยของ (จรรยาภรณ์ มาตาชาติ, 2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน และด้านการพัฒนานักเรียนร่วมกัน พยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 76.70 ผลการวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (L7) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (L4) ด้านการวัดและประเมินผล (L6) และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (L1) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 89.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ ± 0.15623

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 5 แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการนิเทศและติดตาม ทั้งนี้เนื่องจาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังจะเห็นได้จากสถานศึกษาดังกล่าว มีคุณภาพและมาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่ดีการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ รวมถึงการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับบริบทความต้องการของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ปิยพร บุญใบ, 2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (L7) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (L4) ด้านการวัดและประเมินผล (L6) และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (L1) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 89.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ ± 0.15623

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้อันเป็นผลมาจากการวิจัย มีข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ภาพที่ 2 แสดงแผนภาพแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ควรเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียนที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียนที่ชัดเจน และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมการกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ชัดเจน

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ควรกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่นำมาใช้ในสถานศึกษา และควรมีการติดตามผลการใช้หลักสูตร คุณภาพของการจัดทำหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ

ด้านการพัฒนาครู ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผ่านโครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนดขึ้นโดยสถานศึกษา การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้รูปแบบใหม่ และการร่วมปรับปรุง ประเมิน พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง

ด้านการนิเทศ กำกับและติดตาม ควรมีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด มีการส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งวิทยาการ เพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ และมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยร่วมมือเกี่ยวกับการนิเทศภายใน

สรุป

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ชัดเจนสอดคล้องกับบริบททั้งภายในและภายนอก การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียน การพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนของเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในสภาวะปัจจุบัน นอกจากนี้ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนเพื่อสะท้อนผล พัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมีความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา และด้านการนิเทศกำกับและติดตาม เพื่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2 ควรพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศกำกับและติดตาม ซึ่งลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดให้มากขึ้นจึงจะทำให้ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไปทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับแก้ปัญหาและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยบริหารด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพร พรงาม. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์].
- จรรยาภรณ์ มาตาชาติ. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].
- ณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล และ นิรุทธิ์ นันทมาศวังนรา. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา* โรงเรียนกลุ่มบ้านวังสตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(39), 138.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2552). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ประสานการพิมพ์.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). *พื้นฐานการวิจัย*. สุริยสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.